

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN
DIERENWELZIJN

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

BISNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit houdende voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Brabantnet-sneltram A12' in Willebroek, Londerzeel, Kapelle-Op-Den-Bos, Meise, Wemmel en Grimbergen

1. Situering

Het Brabantnet is een plan voor verschillende tramlijnen en aansluitende busverbindingen rond Brussel. De Vlaamse Regering heeft, op basis van resultaten van verschillende studies (tracéstudies, MKBA's, plan-MER) drie tramlijnen van dit plan aangeduid als prioritair en gefaseerd uit te voeren, met name de tramlijn Brussel-Willebroek, de tramlijn Brussel-Zaventem luchthaven en de tramlijn Jette-Zaventem luchthaven (VR 2013 0612 – DOC.1402). Op 25 november 2016 besliste de Vlaamse Regering op de ringverbinding trambussen in te zetten ten voordele van een snelle(re) realisatie van een Hoogwaardige Openbaar Vervoer-verbinding (VR2016 2511 - DOC.1269).

Voor de realisatie van de sneltram langsheen de A12 is een ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Brabantnet-sneltram A12' opgemaakt. Het ontwerp van GRUP bevat het deel van het tracé gelegen op het Vlaams grondgebied in de gemeenten Willebroek, Londerzeel, Kapelle-op-den-Bos, Meise, Wemmel en Grimbergen.

Het ontwerp van GRUP geeft invulling aan het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Het RSV gaat uit van een geïntegreerde benadering van ruimtelijke ordening, mobiliteit en infrastructuur. Voor een duurzame mobiliteit wordt een duurzame ruimtelijke ontwikkeling beoogd. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn het principe van de gedeconcentreerde bundeling, een selectieve verbetering en uitbouw van de verplaatsingsmogelijkheden met openbaar, collectief en niet-gemotoriseerd vervoer en een grotere multi-modaliteit.

2. Procedure

Op 6 december 2013 heeft de Vlaamse Regering beslist over de prioritair uit te werken tramverbindingen met het oog op een realisatie in 2020. Voor de verbinding Brussel-Willebroek (Fort van Breendonk) is het voorkeurstracé vastgelegd. Voor de sneltram is het voorkeurstracé het tracé dat opgenomen is in het voorontwerp van GRUP, maar met een alternatieve aansluiting ter hoogte van de Heizel.

Een plenaire vergadering met de betrokken provincies, gemeenten en aangewezen adviserende instanties over het voorontwerp van GRUP vond plaats op 8 juli 2016. De adviserende instanties ondersteunden globaal de planopties in het voorontwerp. Er werden opmerkingen geformuleerd over het gebied voor landschappelijke en functionele inpassing van de infrastructuur, de inname van de pechstrook van de A12, de ruimte-inname ter hoogte van de plantentuin van Meise, de onteigeningen, de concrete realisatie, de kosten met betrekking tot de lokale wegen en de boscompensatie.

De SARO heeft op 31 augustus 2016 een gunstig advies uitgebracht over het voorontwerp van GRUP. De SARO vindt het positief dat er gestreefd wordt naar een maximale bundeling van de nieuw aan te leggen spoorinfrastructuur met de A12, waardoor een tweede openbaar vervoer-as tussen Antwerpen en Brussel ontstaat. Verder erkent de SARO de afstemming van het voorontwerp van GRUP met (lokale) ontwikkelingsopportuniteiten en initiatieven inzake boscompensatie. De SARO ondersteunt de stedenbouwkundige voorschriften voor de overdruk 'zone voor landschappelijke en functionele inpassing' maar vraagt aandacht voor de impact op de landbouw.

Op 3 september 2013 werd het plan-MER van de tramverbinding Boom-Brussel goedgekeurd door de dienst MER. Aanvullend werd een bijkomend plan-MER opgemaakt voor een tracédeel dat bij verdere uitwerking technisch en financieel niet uitvoerbaar bleek. Op 16 maart 2016 werd dit plan-MER Brabantnet – 2 segmenten parking C en Strombeek-Koningslo door de dienst MER goedgekeurd. De conclusies van beide plan-MER's zijn opgenomen in de toelichtingsnota. De milderende maatregelen zijn vertaald in het voorontwerp van GRUP.

Door de dienst Veiligheidsrapportage werd naar aanleiding van de plenaire vergadering meegedeeld dat voor het GRUP de opmaak van een ruimtelijk veiligheidsrapport niet vereist is.

Na de goedkeuring van het als bijlage toegevoegd voorontwerp van besluit houdende voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Brabantnet-sneltram A12' in Willebroek, Londerzeel, Kapelle-Op-Den-Bos, Meise, Wemmel en Grimbergen wordt het ontwerp van GRUP aan een openbaar onderzoek onderworpen.

3. Inhoud

Het ontwerp van GRUP maakt de aanleg mogelijk van een sneltramtracé langs de A12, tussen Willebroek en Brussel. Op de inhoud van het ontwerp van GRUP en de relatie met het voorafgaandelijk planningsproces wordt uitgebreid ingegaan in de toelichtingsnota.

Naar aanleiding van de plenaire vergadering en het advies van de SARO werd het voorontwerp van GRUP aangepast. Het grafisch plan werd aangepast als volgt.

Inname pechstrook

De Vlaamse Regering wenst de A12 om te bouwen tot een volwaardige autosnelweg. Dit betekent dat de A12 dan moet voldoen aan een aantal inrichtingseisen. De aanwezigheid van een pechstrook is één van de eisen en is dus in principe noodzakelijk. Op de plenaire vergadering werd onder meer aangegeven dat het algemeen belang, de aanleg van de tram en de keuze voor de A12 als volwaardige snelweg het individuele belang, inzonderheid de inname van een perceel, moet overstijgen. Bovendien heeft de inname voor de pechstrook slechts een beperkt effect op het aantal te onteigenen woningen. Vier ervan kunnen nog steeds niet gespaard worden, voor drie woningen is het twijfelachtig, omdat de trambedding juist op de hoek of vlakbij de woning komt te liggen, en één woning krijgt meer ruimte. Voor de woningen die mogelijk gespaard worden, blijft het moeilijk om de leefkwaliteit te garanderen. Om deze redenen wordt het gebied voor spoorweginfrastructuur beperkt tot de zone die paalt aan de A12.

Tramtracé ter hoogte van de plantentuin

Op de plenaire vergadering werden door de aanwezige instanties verschillende standpunten ingenomen over de oprit naar de A12 ter hoogte van de plantentuin in Meise. De gemeente Meise wenst deze oprit te behouden. Door verschillende andere instanties werd gepleit voor de afschaffing van deze oprit. Een studierapport van het departement Mobiliteit en Openbare Werken toont aan dat dit mogelijk is.

Wanneer de sneltram wordt gerealiseerd, zal deze, bij behoud van de oprit, moeten worden verplaatst en aangepast. Wegens het zo dwars mogelijk kruisen van de sneltram met de oprit en de noodzaak om deze kruising zo dicht mogelijk te voorzien bij het kruispunt van deze oprit met de Nieuwelaan, moet de tram op deze locatie uitwijken van de A12, zodat het ruimtebeslag die de aanleg van deze infrastructuur teweeg brengt, in deze zone groter uitvalt. Wanneer de oprit wordt afgesloten, kan de tram gebundeld blijven met de A12 en blijft het ruimtebeslag beperkt. Op deze manier kan de vrijgekomen ruimte een andere invulling krijgen. Onder andere de plantentuin in Meise wenst in deze zone ter hoogte van de hoofdingang een nieuwe parking te voorzien. Aangezien een studierapport van het departement Mobiliteit en Openbare Werken aantoont dat de afschaffing ook verkeerskundig mogelijk is, wordt ervoor gekozen om het gebied voor spoorweg-infrastructuur te beperken tot een strook palend aan de A12.

Ongelijkvloerse kruisingen

Ter hoogte van de ongelijkvloerse kruisingen van de op- en afrit in Wolvertem en ter hoogte van de kruising van de A12 in Londerzeel werd het gebied voor spoorweginfrastructuur gewijzigd in een gebied voor ongelijkgrondse spoorweginfrastructuur.

Gebied voor wegeninfrastructuur

Op vraag van de gemeente Meise werd het gebied voor wegeninfrastructuur ter hoogte van de Wilgenlaan en de Beekstraat gewijzigd.

Gebied voor landschappelijke en functionele inpassing van de infrastructuur

Ter hoogte van woningen aan de Wilgenlaan werd het gebied voor landschappelijke en functionele inpassing van de infrastructuur uitgebreid.

Aangezien De Lijn zelf onteigeningsbevoegdheid heeft, is er geen noodzaak om een onteigeningsplan te koppelen aan het GRUP.

Het is van belang dat een communicatieplan uitgewerkt wordt met betrekking tot de verdere realisatie van het project en de hieruit voortvloeiende onteigeningen. De initiatieven, die sowieso gepland worden met betrekking tot het openbaar onderzoek over het ontwerp van GRUP, kunnen hierin worden geïntegreerd.

4. Budgettaire weerslag

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Overeenkomstig artikel 15, §2, 3°, en artikel 6, §5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2001 houdende regeling van de begrotingscontrole en -opmaak is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist.

5. Weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

6. Weerslag op de lokale besturen

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

7. Kwaliteit van de regelgeving

Een wetgevingstechnisch en taalkundig advies is niet vereist, aangezien het voorstel van beslissing een voorontwerp van besluit betreft dat meer dan eens in dezelfde vorm terugkeert.

Een reguleringsimpactanalyse is niet vereist, aangezien het voorstel van beslissing regelgeving ter goedkeuring van plannen en programma's betreft.

8. Documenten en bijlagen

Het dossier is in één exemplaar beschikbaar op de Secretarie en op de vergadering van de Vlaamse Regering.

9. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit houdende voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Brabantnet-sneltram A12' in Willebroek, Londerzeel, Kapelle-Op-Den-Bos, Meise, Wemmel en Grimbergen en aan de bijhorende bijlagen :
 - Bijlage I (verordenend grafisch plan);
 - Bijlage II (stedenbouwkundige voorschriften);
 - Bijlage IIIa (toelichtingsnota – tekst);
 - Bijlage IIIb (toelichtingsnota – kaarten);
 - Bijlage IV (plan-MER);
 - Bijlage V (beslissing Vlaamse Regering voor de uitwerking van de drie tramlijnen);
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan te onderwerpen aan een openbaar onderzoek;
3. de Vlaamse minister, bevoegd voor mobiliteit en openbare werken, te gelasten opdracht te geven aan De Lijn om:
 - a. een communicatieplan uit te werken over de verdere realisatie van het project en de hieruit voortvloeiende onteigeningen;
 - b. in samenspraak met de VLM en/of het ANB een project op te starten in functie van het uitvoeren van een volwaardige boscompensatie op een zo kort mogelijke afstand van de ontbossing zelf en het netto extra groen te kaderen in het realiseren van een deel van de taakstelling uit het regeerakkoord om 1000 hectare bijkomend toegankelijk groen te realiseren;

- c. in afwachting van de realisatie van de sneltram, pistes te onderzoeken die, binnen het huidig ruimtelijk kader, kunnen leiden tot het sneller aanbieden van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV).

Ben WEYTS
Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw